

STADSWANDELING

HIGHLIGHTS CENTRUM GRONINGEN

4,3

KILOMETERS

75

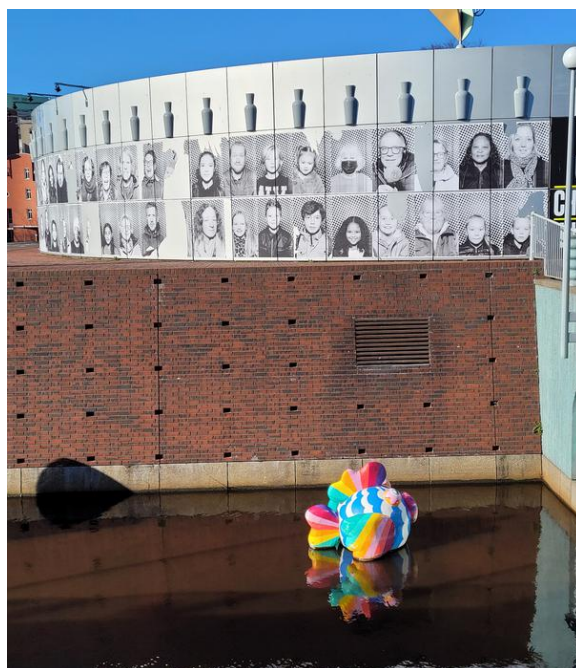
MINUTEN

19

LOCATIES

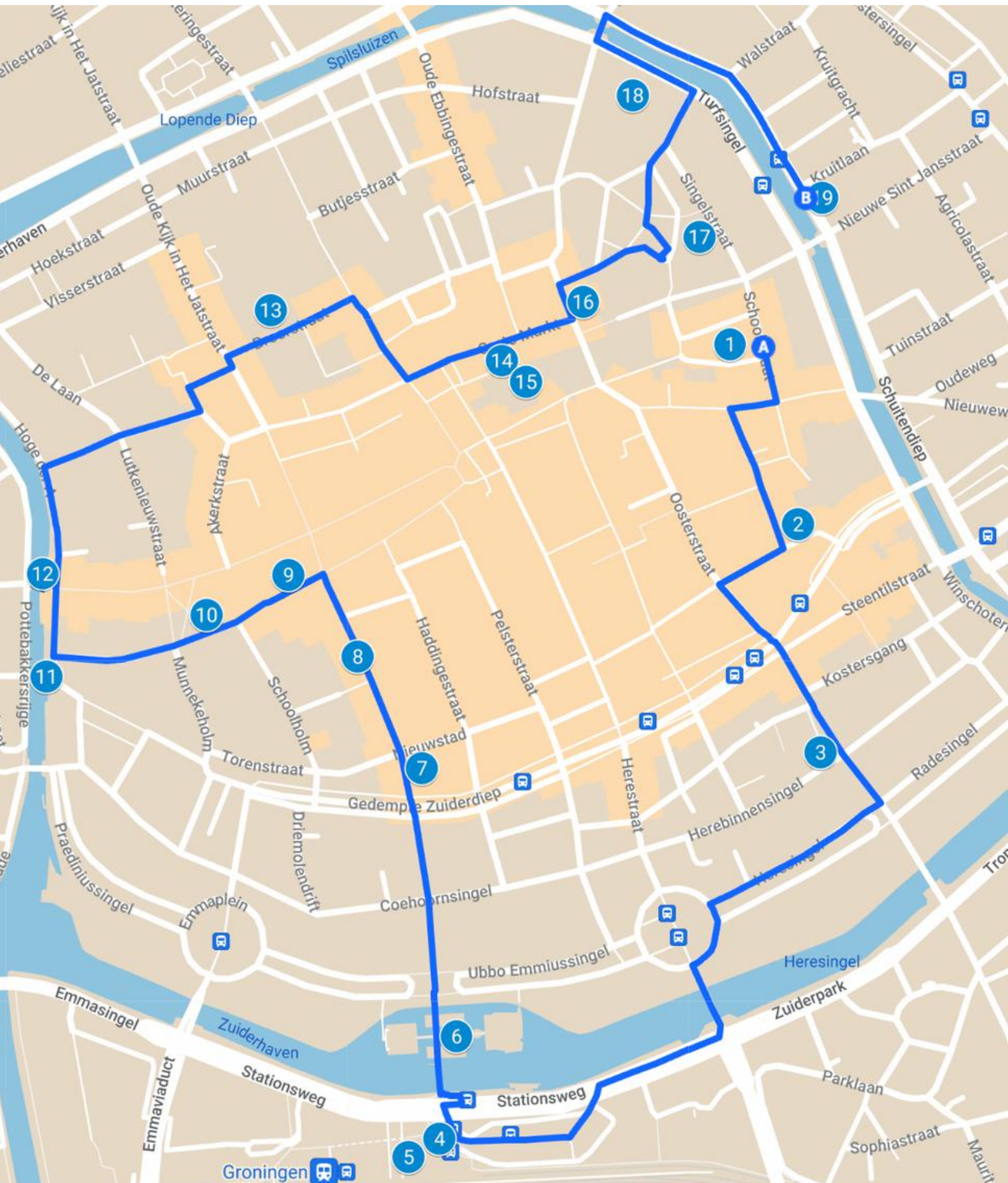
- 1 Het Forum | Nieuwe Markt 1
- 2 Pepergasthuis | Peperstraat 22
- 3 St Anthonygasthuis | Rademarkt 29
- 4 Station | Stationsplein 4
- 5 Peerd van Ome Loeks | Stationsplein 4
- 6 Groninger Museum | Museumeiland 1
- 7 Joodse Synagoge | Folkingestraat 60
- 8 Folkingestraat
- 9 Korenbeurs | Akerkhof 1
- 10 Aa-kerk | Akerkhof 2
- 11 Hoge en lage der A

- 12 A star is born | achter A-Brug
- 13 Academiegebouw | Broerstraat 5
- 14 Goudkantoor | Waagplein 1
- 15 Stadhuis | Grote Markt 1
- 16 Martinitoren | Martinikerkhof 1
- 17 Provinciehuis | Martinikerkhof 12
- 18 Prinsentuin | Prinsentuin achter Martinikerkhof
- 19 Stadsschouwburg | Turfsingel 86

STADSWANDELING

HIGHLIGHTS CENTRUM GRONINGEN

STADSWANDELING

De stadswandeling door Groningen start bij het Forum aan de Nieuwe Markt 1.

Forum Groningen werd geopend op 29 november 2019. Het is bedoeld als algemene ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers van de stad Groningen. Een systeem van roltrappen in het centrale atrium verbindt de verschillende verdiepingen van het gebouw. Op het 45 meter hoge dak werd een openbaar toegankelijk dakterras aangelegd dat een spectaculair uitzicht geeft over de stad. Het gebouw won in 2020 (het jaar na de opening) diverse architectuurprijzen.

Loop vanaf het Forum richting de Poelestraat, ga rechtsaf de Poelestraat in en ga direct de eerste rechts naar de Peperstraat. Loop deze straat uit en aan het eind van de Peperstraat vind je aan je linkerhand het Pepergasthuis.

De officiële naam van het Pepergasthuis is Geertruidsgasthuis, maar het heeft altijd bekendgestaan als het Pepergasthuis, naar de naam van de straat waaraan het is gelegen, de Peperstraat. Het Pepergasthuis is één van de mooiste hofjes van Groningen. Het bestaat uit twee aparte hofjes, die met een steegje aan elkaar verbonden zijn. Het werd in 1405 gesticht en diende oorspronkelijk als gasthuis voor pelgrims die naar Groningen kwamen. Tegenwoordig worden de woningen verhuurd door een woningcorporatie en zijn zeer in trek.

Sla rechtsaf de kleine Peperstraat in. Ga vervolgens bij de Oosterstraat linksaf. Loop rechtdoor en na ongeveer 200 meter loop je langs het Sint Anthony gasthuis.

STADSWANDELING

Het Sint Anthony gasthuis werd in 1517 opgericht om de armen en zieken op te vangen. Dit hofje is een oase van rust in de binnenstad van Groningen. Het gasthuis werd deels gebouwd met stenen van het afgebroken Kasteel van Edzard aan de overzijde van de weg. Het gasthuis diende oorspronkelijk als pesthuis. Later kreeg het ook de functie van dolhuis. Een deel van de inkomsten kwam van de stadjes die zondags tegen betaling naar de gekken of dollen kwamen kijken. Na 1844 werd het een gasthuis voor ouden van dagen. Tegenwoordig zijn de woningen beschikbaar voor alle leeftijden.

3

St Antonygasthuis

Loop nog een eindje rechtdoor over de verlengde Oosterstraat. Ga rechtsaf de Heresingel op en loop door tot het Hereplein. Steek het water over via de Herenbrug en ga rechtsaf op de Stationsweg. Loop rechtdoor en je komt bij het hoofdstation en voor het hoofdstation het Peerd van Ome Loeks.

4

Hoofdstation

Het Hoofdstation van Groningen behoort tot de fraaiste stationsgebouwen van Nederland. Het is gebouwd in een "mengeling van renaissance- en gothische stijlelementen". Het pand is een rijksmonument. De perronoverkappingen en de traverse met seinhuis zijn aangewezen als gemeentelijk monument. De monumentale hal is in 1999 in zijn oorspronkelijke staat gerestaureerd en zeker een bezoekje waard. Het huidige gebouw werd officieel op 16 april 1896 voltooid, hoewel de gevelsteen boven de ingang het jaar 1895 vermeld.

Voor het stationsgebouw in Groningen staat het Peerd van Ome Loeks. Dit beeld dat in 1959 werd gemaakt door kunstenaar Jan de Baat is een zeer kenmerkend beeld van Groningen.

5

Peerd van ome Loeks

Verlaat het Stationsplein en steek de Stationsweg over. Loop de brug op en je staat voor het Groninger Museum,.

STADSWANDELING

6

Het Groninger Museum is opgericht in 1847 en was toen gevestigd in de universiteitsbibliotheek van Groningen. In 1987 startte de bouw van een nieuw pand, dat in 1994 werd opgeleverd. Hoofdarchitect van het gebouw is Alessandro Mendini. Daarnaast zijn delen van het gebouw door gastarchitecten ontworpen. Het middendeel van het gebouw is geheel ontworpen door Mendini. De goudkleurige toren heeft Mendini oorspronkelijk bedacht als depot. Dit depot plaatste hij bewust in het midden in plaats van een depot dat zoveel mogelijk uit het zicht is geplaatst.

Vervolg je weg rechtdoor via de Ubbo Emiussingel/Ubbo Emmiusstraat. Loop rechtdoor totdat de weg overgaat in de Folkingestraat. Aan het begin van de straat vind je de Joodse synagoge.

De synagoge is een in 1906 gerealiseerd joods gebouw aan de Folkingestraat 60 in de Nederlandse stad Groningen. Aan de zijde van de Nieuwstad grenst het gebouw aan het oudere Rabbinaatshuis uit 1890. Achter het gebouw liggen restanten van de vroegere Zwaantjesgang.

7

Vervolg je weg door de Folkingestraat.

8

De Folkingestraat was in de 19e en 20e eeuw tot in 1942 het centrum van de Jodenbuurt. In de Folkingestraat herinneren een vijftal kunstwerken aan het vooroorlogse Joodse karakter van de straat. 'Het voorgesneden paradepaard' vind je tussen 23 en 25. In drie portieken hangen de bewerkte foto's uit het begin van de 19e eeuw van Allie van Altena. Hoog in de zijwand van perceel 9b het woord 'weggehaald'. Op de hoek met het Zuiderdiep een bronzen deur, die niet kan worden geopend. En in de bestrating van beide zijden oplopend een reeks halve manen met in het midden van de straat een volle maan.

STADSWANDELING

Aan het eind van de Folkingestraat sla je linksaf de A-kerkhof op. Hier vind je eerst de korenbeurs en vervolgens der Aa-Kerk.

De Korenbeurs van Groningen is een gebouw aan de westzijde van de Vismarkt. De beurs, met zijn opvallende neoclassicistische gevel, werd tussen 1862 en 1865 gebouwd, als vervanging van twee kleinere beursgebouwen. Het behoort tot de 'Top 100 van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg'.

9

10

Der Aa-kerk, oorspronkelijk Kerk van Onze Lieve Vrouwe ter Aa genaamd, is een kerkgebouw in het centrum van de stad Groningen. Het werd gebouwd voor de katholieke eredienst en bij de Reformatie overgenomen door de protestanten.

Loop verder over de A-kerkhof en vervolgens over de Schuitemakersstraat. Loop door tot aan de kleine der A en ga hier rechtsaf. Je komt dan op het Hoge en Lage der A. Maar eerst vind je links van de route het openbaar toilet "A star is born".

11

Dit openbaar toilet is een ontwerp van architect Rem Koolhaas en fotograaf Erwin Olaf; zij ontwierpen het urinoir voor de stadsmanifestatie A Star is Born (1996), een herbezinning op het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte. De manifestatie bracht stedenbouw, architectuur, kunst en theater samen in een wervelende mix met als overkoepelend thema 'water'.

STADSWANDELING

De namen Hoge A en Lage A hebben de straten te danken aan de kades. Het oudste havenkwartier van de stad stond lange tijd in direct verbinding met de zee. Rustig wachten tot het water de goede hoogte had? Daar hadden de ondernemende Groningers geen tijd voor. Ze bouwden een hoge kade, de Hoge der A, voor laden en lossen tijdens vloed. Aan de andere kant van het diep kwam een lage kade voor tijdens eb, de lage der A. Zo kon het handelen onafgebroken doorgaan. Langs het water staan prachtige panden waarvan maar liefst 28 rijksmonumenten en 11 gemeentelijke monumenten zijn.

12

Wandel over het Hoge der A en ga rechtsaf de Turftorenstraat in. Aan het eind van de Turftorenstraat ga je linksaf de Kleine Kromme Elleboog in. Loop de Kleine Kromme Elleboog helemaal uit totdat je in de Oude Kijk in het Jatstraat staat. Ga hier links en direct weer rechts de Broerstraat in. In de Broerstraat staat het academiegebouw.

In de Broerstraat, het bruisende hart van het studentenleven in Groningen, staat het Academiegebouw. De stad Groningen heeft sinds 1614 een universiteit. Deze was eerst gevestigd in een oud kloostercomplex aan de Broerstraat, maar in 1850 werd op die plaats een nieuw academiegebouw gebouwd in neo-classicistische stijl. In 1906 ging dit gebouw in vlammen op, waarna het huidige Academiegebouw tot stand kwam. De Broerstraat is aangelegd in de zestiende eeuw. De straat is vernoemd naar het vroegere Minderbroedersklooster en de Broederkerk die hier gevestigd waren.

13

Ga aan het eind van de Broerstraat rechtsaf de Oude Boteringestraat in. Loop door tot aan de Grote Markt en ga hier links. Je loopt nu langs het Goudkantoor en om de hoek staat het Stadhuis van Groningen.

STADSWANDELING

14

Goudkantoor

Op de plek van het Goudkantoor stond begin 17e eeuw een pastorie. Deze 'predicant behuysinghe' werd door de stad gekocht voor 6500 gulden om er een belastingkantoor te vestigen in afwachting van nieuwbouw. In 1635 werd vervolgens het Goudkantoor gebouwd voor de som van 9000 gulden. Het pand wordt door Cornelis Peters toegeschreven aan stadsbouwmeester Johan Isbrants, die in 1629 Garwer Peters had opgevolgd en ook verantwoordelijk was voor de Hoofdwacht (Corps de Garde). De opdrachtgever was de provinciale commies voor gebouwen en waterstaatswerken Ecko Mensenborch.

Het stadhuis van Groningen staat aan de Grote Markt in Groningen. Het huidige gebouw, ontworpen door architect Jacob Otten Husly in Hollands classicistische, neoclassicistische bouwstijl, staat op de plaats waar al sinds de dertiende eeuw een raadhuis stond.

Stadhuis

15

Loop rechtdoor over de Grote Markt en je loopt af op de Martinitoren.

16

Martinitoren

De Martinitoren, staande aan de Grote Markt, is met zijn 96,8 meter de hoogste toren van de stad Groningen. De toren hoort bij de Martinikerk. Voor de stadgers, de inwoners van de stad, heeft de toren de bijnaam d' Olle Grieze, Gronings voor de oude grijze.

De Martinitoren is al zo'n 500 jaar oud en heeft een rijke geschiedenis. Door de eeuwen heen heeft de toren onder andere een brand overleefd, is de bliksem ingeslagen en stortte de toren bijna in. Het is een van de meest bekendste bezienswaardigheden van de stad Groningen.

Loop achter de Martinitoren het Martiniekerkhof op. Aan het Martiniekerkhof staat het provinciehuis.

STADSWANDELING

Het provinciehuis van Groningen is het bestuurlijk centrum van de provincie Groningen. Het gebouwencomplex staat aan de oostzijde van het Martinikerkhof in het hart van de stad Groningen. Het frontgebouw aan het Martinikerkhof dateert uit het begin van de twintigste eeuw, de achterzijde, met daarin de statenzaal, is de voormalige Latijnse Sint Maartensschool van Groningen en dateert uit de late middeleeuwen.

17

Verlaat het Martinikerkhof via de Gardepoort. Loop de turfstraat in en sla linksaf bij de Turfsingel. Je staat nu bij de Prinsentuin.

De Prinsentuin is een renaissancetuin in de binnenstad van Groningen. Deze ligt achter het Prinsenhof, een gebouw uit de 15e eeuw. De tuin werd in 1626 aangelegd in opdracht van stadhouder Willem Frederik en zijn vrouw Albertine Agnes. De Prinsentuin is volledig ommuurd en mede daarom een oase van rust, midden in de drukke binnenstad van Groningen. In de muur aan de Turfsingel bevindt zich de uit 1731 daterende Zonnewijzerpoort, die in 1953 werd hersteld. In de tuin bevindt zich een theeschenkerij die van 1 april tot 1 oktober bij mooi weer geopend is.

18

Loop via de Maagdenbrug naar de andere kant van de Turfsingel en loop weer terug. Na ongeveer 300 meter sta je voor de Stadsschouwburg. Hier eindigt de wandeling door de stad Groningen.

19

De Stadsschouwburg in de stad Groningen is het belangrijkste theater van de Nederlandse provincie Groningen. Artiesten uit binnen- en buitenland voelen zich er thuis, mede omdat het publiek zo dicht op het podium zit. Het gebouw is sinds 1994 een rijksmonument.